

Η λέξη Door=Δορά(δέρμα) είναι πανάρχαια Ελληνική λέξη και φανερώνει την ιστορία του ανθρώπου εδώ και χιλιάδες χρόνια

Έρευνα και επιμέλεια
κειμένων:
Δημήτρης Συμεωνίδης JP

Μέρος Β

Ο Λιμναίος Οικισμός Δισπηλιού 5.500 πΧ

Ο αρχαιολογικός χώρος του Δισπηλιού και το Οικομυσείο, βρίσκονται σε απόσταση 7 χλμ από την πόλη της Καστοριάς, στη νότια πλευρά της λίμνης. Εδώ έχει ανασκαφεί ένας λιμναίος οικισμός της Νεότερης Νεολιθικής Περιόδου, που αναπτύχθηκε γύρω από τη λίμνη, από τα μέσα της 6ης μέχρι και τα μέσα της 4ης χιλιετίας π.Χ. Με τη δημιουργία του Οικομυσείου, που εντάχθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Life» από το 1966, και είναι σε λειτουργία από το 2000, επιχειρήθηκε μια πιστή αναπαράσταση του οικισμού που δίνει τη δυνατότητα στον επισκέπτη να προσεγγίσει καλύτερα τον τρόπο ζωής των κατοίκων του. Στο διαμορφωμένο χώρο υπάρχουν καλύβες πάνω σε πασσαλόπηκτες πλατφόρμες, κατασκευασμένες σε φυσικό μέγεθος και υλικά παρεμφερή με τα αυθεντικά. Κορμοί δέντρων χρησιμοποιήθηκαν για τον σκελετό, λεπτά κλαριά πλεγμένα με σκοινί για τους τοίχους, λάσπη από τη λίμνη για τον «σοβά» και άχυρα για τις στέγες. Στο εσωτερικό αυτών των κατοικιών των Νεολιθικών ανθρώπων της λίμνης, υπάρχουν αντικείμενα καθημερινής χρήσης.

Πήλινα αγγεία, όπως φιάλες, κύπελλα, φρουτιέρες και χύτρες, εργαλεία από πυριτόλιθο ή από οστά, καλάθια και μια μικρή εστία φωτιάς, δίνουν μια σαφή εικόνα για τη ζωή και τις

ασχολίες των κατοίκων.

Οι Κατοικίες της Παλαιολιθικής και Νεολιθικής εποχής

Κάθε φυσικό καταφύγιο ή τεχνητό κτίσμα, όπου διαμένει ο άνθρωπος μόνιμα ή προσωρινά. Οι τύποι κ. διαφέρουν ανάλογα με τη γεωγραφική περιοχή και τις ιστορικές περιόδους και εξαρτώνται από πολυάριθμους παράγοντες, σπουδαιότεροι από τους οποίους είναι η κοινωνική οργάνωση, ο πολιτισμός ενός λαού και (κατά συνέπεια) οι αντίστοιχες οικοδομικές τεχνικές καθώς και οι συνθήκες του περιβάλλοντος, όπως το κλίμα, τα διαθέσιμα οικοδομικά υλικά της περιοχής και η διαμόρφωση του εδάφους. τρωγλοδυτικές κ. Τα αρχαιότερα ίχνη ανθρώπινης διαμονής σε φυσικές κοιλότητες του εδάφους χρονολογούνται πριν από περίπου 300.000 έτη, δηλαδή από την κατώτερη παλαιολιθική περίοδο. Η σπανιότητα όμως τέτοιων ευρημάτων οδηγεί στο συμπέρασμα ότι εκείνη την εποχή η διαμονή του ανθρώπου σε σπηλιές ήταν τυχαία και περιοριζόταν σε λίγες ομάδες. Η υπόθεση αυτή φαίνεται να επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι αντικείμενα που χρησιμοποιούσε ο αρχαιότερος παλαιολιθικός άνθρωπος βρέθηκαν συχνά στην επιφάνεια των λεγόμενων ποτάμιων αναβαθμίδων. Είναι λοιπόν πιθανόν στις αρχές της ιστορίας του ο άνθρωπος, ευνοούμενος από μια μάλλον ήπια θερμοκρασία, να ζούσε στην ύπαιθρο, σε πρόχειρους καταυλισμούς στις όχθες των ποταμών. Αντίθετα οι άνθρωποι της μουστερίας περιόδου (πριν από 180.000 έως 40.000 χρόνια), λόγω επιδείνωσης του κλίματος, κατέλαβαν πολυάριθμες σπηλιές, όπως

προκύπτει από τα αντικείμενα που βρέθηκαν. Αργότερα, κατά την ανώτερη παλαιολιθική περίοδο, τα προϊστορικά φύλα προτιμούσαν να διαμένουν σε φυσικές κοιλότητες, όπως φαίνεται από τις πολύτιμες μαρτυρίες που άφησαν για τον πολιτισμό τους. Πράγματι, στους πολιτισμούς της περιόδου αυτής ανήκουν οι βραχογραφίες, τα γλυπτά και τα αντικείμενα κοινής χρήσης που βρέθηκαν σε σπηλιές, σε διάφορα μέρη της Ευρώπης. Κατά τη νεολιθική εποχή σε σπηλιές εξακολουθούσαν να μένουν κοινότητες τρωγλοδυτών, μολονότι ο πιο διαδεδομένος τύπος κ. των πληθυσμών εκείνης της εποχής ήταν πλέον η καλύβα. Κατά τις επόμενες εποχές των μετάλλων, οι τρωγλοδυτικές συνθήκες περιορίστηκαν σε πολύ μικρές γεωγραφικές περιοχές, με τάση προς εξαφάνιση. Στη Βαλκανική χερσόνησο, κυρίως στην Αλβανία και στη Βουλγαρία, εντοπίζονται και σήμερα τρωγλοδυτικές κ. Πρόκειται για κ. σκαμμένες σε βάθος 1,50-2 μ. κάτω από το χώμα και σκεπασμένες με στέγες από κλαδιά. Στο εσωτερικό τους, που πολλές φορές έχει αρκετά περίπλοκη διάταξη, υπάρχουν χώροι για τη διαμονή (ύπνος-φαγητό), την αποθήκευση τροφών και τον σταβλισμό των ζώων. Πρόκειται ουσιαστικά για κ. βυθισμένες στο έδαφος, που φαίνεται ότι αποτελούν παλαιότατη συνθήκη των λαών της περιοχής, όπως μνημονεύουν αρχαίοι συγγραφείς. Στην Ελλάδα σώζονται και λειτουργούν τρωγλοδυτικές κ. στο Διδυμότειχο, ενώ παλαιότερα υπήρχαν και στο Ηράκλειο της Κρήτης.

Η συνέχεια
την άλλη Παρασκευή

Τα αρχαιότερα ίχνη ανθρώπινης διαμονής σε φυσικές κοιλότητες του εδάφους χρονολογούνται πριν από περίπου 300.000 έτη, δηλαδή από την κατώτερη παλαιολιθική περίοδο.